

Omgaan met geld

Natuurlijk weet je al veel van omgaan met geld. Vooruit kijken, goed nadenken en plannen zijn vaardigheden waar je meestal beter in wordt tussen 16 en 21 jaar. Deze vaardigheden heb je ook nodig voor het omgaan met geld. Hoe ga jij om met je geld? Kom je goed rond? Of leef je aan het eind van de maand van pindakaas? In deze les kom je meer te weten over omgaan met geld en help je Gijs met zijn financiële situatie.

Wat vind jij belangrijk?

Als het om geld gaat, is er één belangrijke regel waar je rekening mee moet houden: Je kunt je geld maar één keer uitgeven. Daarom moet je keuzes maken. Ga je bijvoorbeeld naar dat popconcert, dan kun je misschien dat nieuwe shirt niet kopen. Waar je wel of niet voor kiest, heeft te maken met wat jij belangrijk en minder belangrijk vindt.

Budgetteren

Budgetteren betekent je inkomsten en uitgaven op een rijtje zetten. Je schrijft op hoeveel geld je krijgt en welke dingen je daarvan moet betalen. Je kijkt ook wanneer je geld krijgt en wanneer je moet betalen. Je weet dan of en wanneer je geld over hebt waarmee je kunt doen wat jij wilt.

Jij en geld

1. Je mag kiezen: nu € 10,- krijgen of € 50,- over vijf dagen. Wat kies je? En waarom?

2. Welke redenen kun je bedenken om ervoor te kiezen om nu € 10,- te krijgen.

3. Stel dat je voor € 10,- kiest omdat je het geld nu nodig hebt. Door een paar dagen te wachten had je meer kunnen krijgen. Hoe kun je ervoor zorgen dat je een volgende keer wel kunt wachten?

4. Lijkt budgetteren op plannen? Waarom wel of niet?

5. Wat gebeurt er als je meer geld uitgeeft dan je krijgt?

6. Noem een aantal nadelen van het hebben van schulden.

Gijs

Gijs is 18 jaar. Hij woont bij zijn moeder. Hij moet € 150,- kostgeld per maand betalen.

Hij studeert op het MBO en heeft een bijbaan. Hij verdient daar € 184,- per maand mee.

Gijs betaalt zijn lesgeld in 9 termijnen van € 128,- per maand.

Van DUO krijgt hij een studiefinanciering van € 422,- per maand.

Gijs heeft een smartphone, zijn abonnement met toestel kost € 50,- per maand.

Verder moet hij zelf nog fitness betalen. Dat kost hem € 60,- per maand.

De premie voor zijn zorgverzekering van € 112,- betaalt Gijs zelf, maar gelukkig krijgt hij wel € 94,- zorgtoeslag per maand.

7. Maak de lijstjes hieronder af. Vul de ontbrekende inkomsten en uitgaven van Gijs in.

Inkomsten		Uitgaven	
	€ 184,-	Lesgeld	€
Studiefinanciering DUO	€		€ 150,-
Zorgtoeslag	€		€ 50,-
		Fitness	€
		Zorgverzekering	€
Totaal inkomsten	€	Totaal uitgaven	€

8. Hoeveel geld houdt Gijs per maand over?

9. Wat voor uitgaven mis je nog in het lijstje van Gijs? Bedenk er tenminste twee en schrijf ze hier op.

10. Gijs heeft tot nu toe niets gespaard. Hij heeft een nieuwe spelcomputer gezien van € 400,- Die wil hij zo snel mogelijk kopen. Hoeveel maanden moet hij sparen?

11. Het duurt Gijs te lang. Hij denkt erover om de spelcomputer op afbetaling te kopen. Dan krijgt hij die meteen en hoeft hij pas later te betalen. Zijn moeder zei wel tegen hem: '**Geld lenen kost geld!**' Wat denk je dat ze bedoelt?

12. Gijs zit ergens mee. Hij heeft toch die spelcomputer besteld. Nu is hij een paar maanden verder. Per maand betaalt hij € 40,- aan rente en aflossing. Hij moet dat 11 maanden doen. Hoeveel rente betaalt hij in totaal?

13. Gijs heeft de eerste twee termijnen betaald. Per maand heeft hij nu € 40,- minder te besteden. Schrijf het op in de lijst van de uitgaven van Gijs op de vorige bladzijde. Wat is zijn nieuwe budget?

14. Gijs was vergeten dat hij nog een nieuwe winterjas moest kopen. Hij heeft een hele mooie gezien van een bekend merk, die kostte € 299,-. Maar die hoefde niet meteen betaald te worden. Pas over drie maanden. Gijs kocht hem.

Wat vind je ervan dat Gijs de jas kocht? Past de uitgave bij het budget van Gijs?
Waarom wel of niet?

15. Stel dat Gijs had gespaard voor de jas. Hoe zou je het dan vinden dat hij die kocht?

16. Gijs moet deze maand € 299,- betalen voor de jas. Hij hield alleen geen geld over de afgelopen maanden. En hij kreeg ook nog een boete van € 50,- van het CJIB binnen die hij deze maand moet betalen, anders wordt die verhoogd naar € 75,-.

Gijs ziet een advertentie voor een creditcard. Hij kan dan meteen geld gebruiken en hoeft dat pas een maand later te betalen. Is dat een goed idee voor Gijs?

17. De aanvraag van Gijs werd afgewezen, omdat hij te weinig inkomen heeft. Gijs krijgt een herinnering om boekengeld voor zijn opleiding te betalen. Dat was hij vergeten. Of hij € 200,- wil overmaken binnen 14 dagen, anders komt er € 15,- aan kosten bij en dreigt een incassoprocedure.

Gijs voelt zich rot. Hij moet in totaal € 549,- betalen voor de jas, het CJIB en de boeken. Wat kan hij doen om zijn geldproblemen op te lossen?

Lees de tips van het Juridisch Loket door de QR-code hiernaast te scannen en geef jouw advies aan Gijs.

mbogo.nl/
schulden

Buffer

Een buffer is een reserve. Geld dat je apart houdt om te gebruiken als je hogere kosten hebt dan verwacht. Het is slim om een buffer te hebben. Je kunt daarvoor sparen. Woon je zelfstandig? Gebruik dan eens de bufferberekenaar van het Nibud.

mbogo.nl/
buffer

Bezuinigen

Meer geld overhouden kun je doen door meer inkomsten te krijgen, maar ook door te bezuinigen op je kosten.

Zijn er uitgaven die je doet die je niet hoeft te doen of die lager kunnen? Bijvoorbeeld een abonnement afzeggen op een blad dat je vaak in de papierbak gooit zonder dat je het hebt gelezen.

18. Hoe kan Gijs voorkomen dat hij opnieuw in de problemen komt?

Zorgverzekering

Een zorgverzekering is verplicht. Vanaf 18 jaar betaal je die in principe zelf. De kosten van een zorgverzekering kunnen verschillen. Door ze te vergelijken kun je soms flink besparen!

Hoe duur de verzekering is ligt bijvoorbeeld aan het soort verzekering dat je neemt en aan de hoogte van je eigen bijdrage. Kies je een naturapolis, dan kun je niet zelf kiezen waar je behandeld wilt worden (tenzij je de behandeling zelf wilt betalen). Met een restitutiepolis kun je wel zelf kiezen. Meer informatie over zorgverzekeringen kun je vinden door de QR-code hiernaast te scannen.

Je kunt ieder jaar van half november tot 1 januari overstappen naar een andere verzekeraar.

mbogo.nl/
zorgverzekering

19. Zoek op internet een aantal vergelijkingssites voor zorgverzekeringen. Schrijf de site of sites die jij het beste vindt hier op.

Tips voor omgaan met geld

In de zinnen hieronder ontbreken woorden. Zoek de woorden uit het lijstje onderaan de bladzijde en schrijf ze in de hokjes achter de zinnen. In de gekleurde balk lees je de oplossing.

1. Zorg dat je inzicht hebt in je ... en uitgaven.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Kijk regelmatig ... je bankrekening.

--	--

3. Houd een ... bij. Dat kan ook online.

--	--	--	--	--	--	--

4. ... je rekeningen.

--	--	--	--	--	--

5. Spaar voor een ...

--	--	--	--	--

6. Betaal je rekeningen op tijd, dat ... extra kosten.

--	--	--	--	--	--	--

7. Leen geen geld als het niet nodig is: Geld lenen ... geld,
want je moet ... betalen!

--	--	--	--	--

kasboek

rente

bewaar

kost

buffer

op

bespaart

inkomsten

Doelen bij les Omgaan met geld

Economische dimensie

Weten wat je kunt besteden door budgetteren

Ik weet hoe ik kan budgetteren

Ja

Nee

Informatie kan ik teruglezen op de volgende bladzijden in dit boek:

Burgerschap

Op de hoogte zijn hoe schulden kunnen ontstaan en manieren kennen om schulden te voorkomen

Ik weet hoe schulden kunnen ontstaan

Ja

Nee

Ik ken manieren om schulden te voorkomen

Ja

Nee

Informatie kan ik teruglezen op de volgende bladzijden in dit boek:

--

Nuttige websites die ik kan gebruiken:

--